Элективті пәндер каталогы

1. **Кафедра:** Әлеуметтік медициналық сақтандыру және қоғамдық денсаулық.
2. **Дайындық деңгейі** – докторантура
3. **Мамандығы:** «Қоғамдық денсаулық сақтау»
4. **Курс-1**, Семестр-2
5. **Элективті пәннің атауы:** «Көшбасшылық және адам ресурстарын басқару»
6. **Кредит саны**-2/60
7. **Мақсаты:** Докторанттарда басқару қызметін орындау кезінде теориялық білім мен көшбасшылықтың практикалық дағдыларын қалыптастыру; адам ресурстарын басқару бойынша білім, білік және практикалық дағдыларды игеру.
8. **Міндеттері:**

- Академиялық адалдық шеңберінде қалыптасқан ұйымдастырушылық жағдайларда көшбасшылықтың әртүрлі стильдерін іске асырудың шарттары мен салдарын бағалайтын мамандар дайындалады
- Ұйымдардың әртүрлі деңгейлерінде басқарушылық қызметті іске асыру процесінде көшбасшылық компоненттің рөлін бағалайтын болады;көшбасшылық стратегияны іске асыру ерекшелігі мен ұйым стратегиясы арасындағы өзара байланысты бағалайтын болады.
- Көшбасшылық стратегия мен адам ресурстарын басқару стратегиясының өзара байланысын бағалау; персонал құрамын толықтыру көздерін талдау;
- **9.Пән таңдауды негіздеу** Көшбасшылық стильдері. Билік және көшбасшылық. Ұйымдардағы қақтығыстар. Шешім қабылдаудың математикалық модельдері. Адам ресурстарын басқару тұжырымдамалары. Еңбек көші-қонының Әлеуметтік және экономикалық контексті. Жаһандану: әлеуметтік салдары және еңбек нарығына әсері. Топтық жұмыстың принциптері мен әдістері.
- **10. Оқытудың нәтижесі**.

1) Білім мен түсіністік Пән РО-мен байланысты ББ Оқыту нәтижелері

2) Білім мен түсінікті қолдану 1. Ол ұйымдастырушылық, басқарушылық және қаржылық талдау жүргізу дағдыларына ие: Денсаулық сақтау ұйымдары мен әлеуметтік қызметтердің ұйымдық бөлімшелері; Денсаулық сақтау саласындағы ашық стратегиялар мен саясат; жаңа қызметтерді, технологияларды, денсаулықты нығайту және емдеу шараларын енгізудің әсерін модельдеу және болжау.

3) Ойларды қалыптастыру Денсаулық сақтаудың стандартты құралдарын қолдана отырып, белгілі бір қоғамдастық үшін денсаулықты нығайту және қауымдастықтарды дамыту стратегиясын жобалау, енгізу, басқару және бағалау, таңдалған араласу нұсқасы үшін жағдайларды қамтамасыз ететін билік пен саясат мәселелерін ескере отырып.

Реквизитке дейінгі: адам ресурстары, көсбасщылық

Реквизиттен кейінгі: қоғамдық денсаулық сақтау.

12 . Әдебиет:

Негізгі:

1. Филонович С.Р. Лидерство и практические навыки менеджера. – М.: ИНФРА-М,1999
2. Дятлов А.Н., Плотников М.В.. Мутовин И.А. Общий менеджмент: концепции и комментарии. – М.:Альпина Бизнес Букс,2007.
3. 1. Латфуллин Г. Р. Теория организации [Текст] : учебник для студентов вузов, обуч. по спец. 061100 Менеджмент организации, 061000 Гос. и муниципал. управление / Г. Р. Латфуллин; А. В. Райченко. - СПб.: Питер, 2007.
4. 2. Рогожин С. В. Теория организации [Текст] : учебник для обуч. по спец. "Менеджмент организации" / С. В. Рогожин; Т. В. Рогожина. - 2-е изд., стереотип. - М.: Экзамен, 2006.

Қосымша әдебиеттер:

1. Гительман Л.Д.,Исаев А.П. Амбициозные менеджеры: дерзость и интеллект.-М; Дело,2004
2. Гневко В.А., Яковлев И.П. Менеджмент: Социально-гуманитарное измерение. - СПб.: Ин-т упр. и экономики, 1996
3. Занковский А.Н. Организационная психология/ А.Н. Занковский. - СПб, 2001. -397 с.
4. Кузьмин А.И. Организационная культура и управление фирмой. // Организационное развитие. 1996. Март.
1. Ларичева Е.А. Сравнительный анализ корпоративной, инновационной культуры и культуры производства / Е.А. Ларичева // Менеджмент в России и за рубежом. - 2004. - №5. - С. 25-32.
2. Липатов С.А. Организационная культура: концептуальные модели и методы диагностики // Вестник Московского университета. Сер. 14. Психология. 1997. № 5. С. 55-65.
3. Питерс Т., Уотермен Р. В поисках эффективного управления. (Опыт лучших компаний) / Т. Питерс, Р. Уотермен. – М., 1986.
4. Пугачёв В.П. Руководство персоналом организации / В.П. Пугачёв. – М, 2000.
5. Рюттингер Р. Культура предпринимательства. М., 1992.
6. Стоянова В.А. Оценка влияния организационной культуры предприятия на эффективность производственной деятельности / В.А. Стоянова // Менеджмент в России и за рубежом. - 2005. - №1. - С. 3-9.
7. Ядов В.А. Стратегия социологического исследования. Описание, объяснение, понимание социальной реальности / В.А. Ядов. – М., 1999.
8. Базаров Т.Ю. Управление персоналом / Т.Ю.Базаров. – М., 2001.
9. Брэддик У. Менеджмент в организации / У.Брэддик. – М., 1997.
Камерон Р.Э. Диагностика и изменение организационной культуры/ Р.Э. Камерон, К.С. Ким К.С. - СПб, 2001. - С. 62.

1. **Кафедра:** Әлеуметтік медициналық сақтандыру және қоғамдық денсаулық.
2. **Дайындық деңгейі**:Докторантура
3. **Мамандығы:** «Қоғамдық денсаулық сақтау»
4. **Курс-1**,
5. **Элективті пәннің атауы:** «Денсаулық сақтауды басқарудың заманауи мәселелері»
6. **Кредит саны-**4/120
7. **Мақсаты:** Денсаулық сақтау саласындағы басқару негіздеріне қазіргі заманғы тәсілдермен танысу, шаруашылықтың қазіргі нарықтық жағдайында менеджмент теориясы мен практикасының негіздерін зерделеу, жүйелеу және бекіту, Қазақстан Республикасының денсаулық сақтауды дамытудың қазіргі кезеңіндегі денсаулық сақтау ұйымдарын басқару ерекшеліктерін көрсету, тиімді басқару дағдыларын дамыту және денсаулық сақтау ұйымдарын басқару (менеджмент) саласында негізделген басқару шешімдерін қабылдау қабілеті.
8. **Міндеттері:**

*Қазіргі заманғы қоғамдық денсаулық сақтаудың теориялары мен практикаларын;
*Қоғамдық денсаулық сақтаудың негізгі жетістіктері мен даму тенденцияларын;
*азаматтардың денсаулығын қорғау туралы заңнаманы, медицина қызметкерлері қызметінің құқықтық негіздерін біледі;
*Емдеу-профилактикалық және санитарлық-эпидемиологиялық ұйымдар қызметінің ұйымдастырушылық-экономикалық аспектілерін;
*профилактикалық және эпидемияға қарсы іс-шараларды ұйымдастыру және өткізу қағидаларын;
*Қоғамдық денсаулық сақтау жүйесіндегі сандық және сапалық талдау әдістерін біледі;

*Қоғамдық денсаулық сақтаудың әртүрлі деңгейлерінде басқарушылық шешімдер қабылдайды, зерттелетін процестерді талдауға өркениетті, мәдени және ақпараттық тәсілдер принциптеріне сүйене отырып, зерттеу міндеттерін шешеді

*Кәсіби қызмет саласындағы кешенді пәнаралық, секторараралық мәселелерді шешеді, жұмыс процесін бақылайды және оның нәтижелерін объективті бағалайды

*Денсаулық сақтау ұйымдарындағы адам ресурстарын, Денсаулық сақтау ұйымын дамытудың қазіргі заманғы мәселелері жөніндегі жобаларды тиімді басқарады.

9.Пән таңдауды негіздеу Денсаулық сақтауды реформалау жағдайындағы басқару проблемаларының өзектілігі. Денсаулық сақтауды басқару. Басқару принциптері. Денсаулық сақтау жүйесіндегі басқару деңгейлері мен әдістері. Денсаулық сақтау саласындағы кәсіпкерлік. Денсаулық сақтаудағы басқарудың негізгі функциялары. Денсаулық сақтау жүйесіндегі тәуекелдерді басқару. Медициналық қызметтер нарығын сегменттеу. Тұтынушылық мінез-құлық. Денсаулық сақтау ұйымының корпоративтік мәдениеті: Денсаулық сақтау ұйымының корпоративтік КОДЕКСІН әзірлеу. Сапа менеджменті жүйесі. Медициналық қызметтердің сапасын бақылауды ұйымдастыру және жүргізу ерекшеліктері.

10. Оқытудың нәтижесі:

1) Білім мен түсініктік Пән РО-мен байланысты ББ Оқыту нәтижелері

2) Білім мен түсінікті қолдану

• Өзінің кәсіби қызметінде заңнамалық базаны және Қазақстан Республикасының «Ақпарат туралы» Заңын қолданады, ақпараттық және білім беру технологияларын пайдаланады;

• Статистикалық критерийді таңдауды жүзеге асырады;

• Статистикалық критерийлерді қолдана отырып;

• жиналған материалды талдайды;

• Деректерді өңдеудің статистикалық бағдарламалық пакеттерін пайдаланады;

• тәжіребелік жұмыста жетік қолданады;

уметь:

• Кәсіби мәселелерді шешу үшін заманауи ақпараттық технологиялардың мүмкіндіктерін қолданады;

• Статистикалық зерттеу жоспары мен бағдарламасын әзірлейді. Қоғамдық денсаулық пен денсаулық сақтауды зерттеу және бағалау үшін өкілдік үлгіні қалыптастырады;

• Ғылыми зерттеудің электрондық деректер базасын жасайды;

• Статистикалық байқау материалдарын ұсынудың графикалық және кестелік тәсілдерін қолданады;

Ойларды қалыптастыру:

• Әртүрлі дербес компьютерлік бағдарламаларды пайдалану;

• Статистикалық деректерді талдаудың тиісті түрін таңдайды;

• Нәтижелерді түсіндіреді және зерттеу нәтижелерінен туындайтын қорытындыларды тұжырымдайды;

• Ақпараттық және білім беру технологияларының мүмкіндіктерін дәлелдейді, аудиторияға кәсіби мәселелерді шешу үшін заманауи ақпараттық технологиялардың мүмкіндіктерін көрсетеді;

• Статистикалық зерттеудің қателіктері мен қателерін бағалайды;

• Халықтың денсаулық жағдайын зерттеуде және медициналық көмекті ұйымдастыруда статистикалық әдістерді қолданады.

10. Реквизитке дейінгі: Көшбасшылық және адам ресурстарын басқару

11. Реквизиттен кейінгі: қоғамдық денсаулық сақтау.

12. Әдебиет:

13. Негізгі:

1. БөлешовМ.Ә.Қоғамдықденсаулықсақтау: : оқулық . - Алматы : Эверо, 2015. – 220экз.
2. Бөлешов, М. Ә. Медициналық статистика : оқулық . - Алматы : Эверо, 2015. – 100экз.

3. Лисицын, Ю. П. Общественное здоровье и здравоохранение: учебник / - М.: ГЭОТАР - Медиа, 2015. - 544 с.10экз.
4. Лисицын, Ю. П. Общественное здоровье и здравоохранение: учебник / - М.: ГЭОТАР - Медиа, 2013. - 544 ил. 20экз.
5. Бөлешов, М. Ә. Медициналық статистика : оқулық . - Алматы: Эверо, 2010. – 450 экз.
6. Петри, А. Наглядная медицинская статистика : учеб.пособие. - 2-е изд., перераб. и доп. - М.: ГЭОТАР - Медиа, 2010. – 20 экз.
7. Петри, А. Наглядная медицинская статистика : учеб.пособие. - 2-е изд., перераб. и доп. - М.: ГЭОТАР - Медиа, 2009. – 50 экз.
8. Применение методов статистического анализа для изучения общественного здоровья и здравоохранения : учеб.пособие для мед. вузов / Под ред. В. З. Кучеренко. - 4-е изд., перераб. и доп. - М.: ГЭОТАР - Медиа, 2007. – 50 экз.
9. Жижин, К. С. Медицинская статистика: учеб.пособие / К. С. Жижин. - Ростов н/Д: Феникс, 2007.- 3 экз.
10.Герасимов, А. Н. Медицинская статистика: учеб.пособие / А. Н. Герасимов. - М.: МИА, 2007. – 1 экз.
11.Медик, В. А. Руководство по статистике здоровья и здравоохранения : учеб.пособие. - М. : Медицина, 2006. – 10 экз.
12.Медициналық статистика :оқулық / Б. Е. Алтынбеков [ж. б.] - Шымкент : ОҚММА, 1999. – 13 экз.

Қосымша әдебиеттер

1. Клюшин, Д. А. Доказательная медицина. Применение статистических методов: монография. - М.: ООО "И. Д. Вильямс", 2008. – 1 экз.
2. Сергиенко, В. И. Математическая статистика в клинических исследованиях:практичекое рук. - М.: ГЭОТАР-Медиа, 2006. – 10 экз.
3. Международная статистическая классификация болезней и проблем, связанных со здоровьем. В 3 т. Т. 1 (ч. 1): монография. - 10 пересмотр. - Женева: ВОЗ, 1995.- 2 экз.
4. Международная статистическая классификация болезней и проблем, связанных со здоровьем. В 3 т. Т. 1 (ч. 2): монография. - 10 пересмотр. - Женева: ВОЗ, 1995.- 2 экз.
5. Международная статистическая классификация болезней и проблем, связанных со здоровьем. В 3 т. Т. 2: монография. - 10 пересмотр. - Женева: ВОЗ, 1995. – 2 экз.
6. Международная статистическая классификация болезней и проблем, связанных со здоровьем. В 3 т. Т. 3: монография. - 10 пересмотр. - Женева: ВОЗ, 1995. – 2 экз.
Юнкеров, В. И. Математико - статистическая обработка данных медицинских исследований [Электронный ресурс]: научное издание. - Электрон. Текстовые дан. (14,8 Мб). - СПб.: Б. и., 2002. - 1 эл. опт.диск (CD-ROM). – 1 экз.

1. **Кафедра:** Әлеуметтік медициналық сақтандыру және қоғамдық денсаулық.
2. **Дайындық деңгейі** – Докторантура
3. **Мамандығы:** «Қоғамдық денсаулық сақтау»
4. **Курс-1**,
5. **Элективті пәннің атауы: «Ғылыми жобаларды басқару»**
6. **Кредит саны-4**/120

7. Мақсаты: Денсаулық сақтау ұйымдарының инвестициялық қызметі саласындағы теориялық және қолданбалы кәсіби білімдер мен дағдыларды игеру, осы салада басқарушылық шешімдер қабылдау, сондай-ақ ғылыми жобаларды жобалау және бағалау, оларды қаржыландыру тәсілдерін таңдау бойынша практикалық дағдыларды игеру.

8. Міндеттері:

- Инвестициялардың әртүрлі түрлері, кәсіпорынды басқару жүйесіндегі инвестициялық қызметтің орны мен рөлі, инвестициялық шешімдер қабылдауға әсер ететін факторлар туралы түсінігі бар

- Инвестициялық жобаларды жүзеге асырудың құрылымы мен кезеңдерін, инвестицияларды талдау мен бағалаудың әртүрлі әдістемелерін, жобаларды қаржыландыру тәсілдері мен көздерін, капитал салымдарының бюджетін оңтайландыру әдістерін біледі.
- Инновациялық жобаларды әзірлеу процесі туралы тұтас түсінік қалыптастырады; Денсаулық сақтау саласындағы зерттеу жобаларының хаттамаларын жасайды;
- Тапсырманы нақты тұжырымдайды, баламаларды қалыптастырады және жобаларды басқару бойынша негізделген қорытындылар жасайды;

9.Пән таңдауды негіздеу Пәнді оқу барысында мамандық бойынша басқа курстармен өзара байланыста ғылыми жобаларды басқару мәселелері, инновациялық ғылыми жобаларға тартылатын инвестициялардың тиімділігін арттыру жолдары, бизнес-жоспарларды, Желілік кестелер мен стратегиялық жоспарларды әзірлеумен танысу мәселелері қаралады. Мамандарды даярлау процесі олардың нарық талаптары мен заңдарына сәйкес пәндер бойынша білім алуын көздейді. Мұндай жағдайда ғылыми жобаларды басқару құралдарын меңгерген менеджерлер мамандарын даярлау қажеттілігі туындады.

- **10. Оқытудың нәтижесі**.

1) Білім мен түсініс тік Пән РО-мен байланысты ББ Оқыту нәтижелері

2) Білім мен түсінікті қолдану 1. Өзінің кәсіби қызметінде заңнамалық базаны және Қазақстан Республикасының «Ақпарат туралы» Заңын қолданады, ақпараттық және білім беру технологияларын пайдаланады.

Статистикалық критерийді таңдауды жүзеге асырады. Статистикалық критерийлерді қолдана отырып, жиналған материалды талдайды. Деректерді өңдеудің статистикалық бағдарламалық пакеттерін пайдаланады, тәжіребелік жұмыста жетік қолданады.

3) Ойларды қалыптастыру Әртүрлі дербес компьютерлік бағдарламаларды пайдалану.

Статистикалық деректерді талдаудың тиісті түрін таңдайды. Нәтижелерді түсіндіреді және зерттеу нәтижелерінен туындайтын қорытындыларды тұжырымдайды.

Ақпараттық және білім беру технологияларының мүмкіндіктерін дәлелдейді, аудиторияға кәсіби мәселелерді шешу үшін заманауи ақпараттық технологиялардың мүмкіндіктерін көрсетеді.

Статистикалық зерттеудің қателіктері мен қателерін бағалайды. Халықтың денсаулық жағдайын зерттеуде және медициналық көмекті ұйымдастыруда статистикалық әдістерді қолданады.

Реквизитке дейінгі: PhD зерттеуіне кіріспе, жобалық менеджмент.

Реквизиттен кейінгі: қоғамдық денсаулық сақтау.

12 . Әдебиет:

Негізгі әдебиет

13. БөлешовМ.Ә.Қоғамдықденсаулықсақтау: : оқулық . - Алматы : Эверо, 2015. – 220экз.
14. Бөлешов, М. Ә. Медициналық статистика : оқулық . - Алматы : Эверо, 2015. – 100экз.
15. Лисицын, Ю. П. Общественное здоровье и здравоохранение: учебник / - М.: ГЭОТАР - Медиа, 2015. - 544 с.10экз.
16. Лисицын, Ю. П. Общественное здоровье и здравоохранение: учебник / - М.: ГЭОТАР - Медиа, 2013. - 544 ил. 20экз.
17. Бөлешов, М. Ә. Медициналық статистика : оқулық . - Алматы: Эверо, 2010. – 450 экз.
18. Петри, А. Наглядная медицинская статистика : учеб.пособие. - 2-е изд., перераб. и доп. - М.: ГЭОТАР - Медиа, 2010. – 20 экз.
19. Петри, А. Наглядная медицинская статистика : учеб.пособие. - 2-е изд., перераб. и доп. - М.: ГЭОТАР - Медиа, 2009. – 50 экз.
20. Применение методов статистического анализа для изучения общественного здоровья и здравоохранения : учеб.пособие для мед. вузов / Под ред. В. З. Кучеренко. - 4-е изд., перераб. и доп. - М.: ГЭОТАР - Медиа, 2007. – 50 экз.
21. Жижин, К. С. Медицинская статистика: учеб.пособие / К. С. Жижин. - Ростов н/Д: Феникс, 2007.- 3 экз.

22. Герасимов, А. Н. Медицинская статистика: учеб.пособие / А. Н. Герасимов. - М.: МИА, 2007. – 1 экз.
23. Медик, В. А. Руководство по статистике здоровья и здравоохранения : учеб.пособие. - М. : Медицина, 2006. – 10 экз.
24. Медициналық статистика :оқулық / Б. Е. Алтынбеков [ж. б.] - Шымкент : ОҚММА, 1999. – 13 экз.

Қосымша әдебиеттер

7. Клюшин, Д. А. Доказательная медицина. Применение статистических методов: монография. - М.: ООО "И. Д. Вильямс", 2008. – 1 экз.
8. Сергиенко, В. И. Математическая статистика в клинических исследованиях:практичекое рук. - М.: ГЭОТАР-Медиа, 2006. – 10 экз.
9. Международная статистическая классификация болезней и проблем, связанных со здоровьем. В 3 т. Т. 1 (ч. 1): монография. - 10 пересмотр. - Женева: ВОЗ, 1995.- 2 экз.
10. Международная статистическая классификация болезней и проблем, связанных со здоровьем. В 3 т. Т. 1 (ч. 2): монография. - 10 пересмотр. - Женева: ВОЗ, 1995.- 2 экз.
11. Международная статистическая классификация болезней и проблем, связанных со здоровьем. В 3 т. Т. 2: монография. - 10 пересмотр. - Женева: ВОЗ, 1995. – 2 экз.
12. Международная статистическая классификация болезней и проблем, связанных со здоровьем. В 3 т. Т. 3: монография. - 10 пересмотр. - Женева: ВОЗ, 1995. – 2 экз.
Юнкеров, В. И. Математико - статистическая обработка данных медицинских исследований [Электронный ресурс]: научное издание. - Электрон. Текстовые дан. (14,8 Мб). - СПб.: Б. и., 2002. - 1 эл. опт.диск (CD-ROM). – 1 экз.

1.Кафедра: жұқпалы аурулар
2.Білім беру деңгейі: докторантура
3.Мамандық: «Медицина», «Қоғамдық денаулық»
4.Курс: 2
5.Элективті пән атауы: Адамдағы зоонозды жұқпалы аурулар
6.Кредит саны: 4
7.Мақсаты: Докоранттарда адамның зооноздық инфекциялары саласында пәнаралық зерттеулер жүргізу, тәуекелдерді бағалау және One Health тұжырымдамасы аясында алдын алу мен бақылау стратегияларын әзірлеу бойынша терең ғылыми-әдіснамалық құзыреттерді қалыптастыру.

8.Міндеттері:

Докоранттарда білім қалыптастыру:

- зооноздық инфекциялардың эпидемиологиясы мен патогенезі жөніндегі заманауи түсініктер;
- табиғи ошақтардың қызмет ету қағидаттары және түр аралық берілу механизмдері;
- биологиялық қауіпсіздікті қамтамасыз етудегі One Health тұжырымдамасының рөлі.

Докоранттарда іскерліктер қалыптастыру:

- эпидемиологиялық деректерді талдау және қауіп факторларын бағалау;
- зертханалық және молекулалық диагностика әдістерін қолдану;
- алдын алу және бақылау шараларын ғылыми негізде әзірлеу.

Аналитикалық жұмыс дағдыларын қалыптастыру:

- ғылыми жарияланымдар мен дәлелді деректерді сыни бағалау;
- клиникалық-эпидемиологиялық және статистикалық мәліметтерді интерпретациялау;
- эпидемиологиялық үдерістерді модельдеу және тәуекелдерді болжау.

9. Пәнді таңдау негіздері:

Зооноздық инфекциялар жаңа және қайта өршитін жұқпалы аурулардың елеулі бөлігін құрайды және халық денсаулығына тұрақты эпидемиологиялық қауіп төндіреді. Жаһандану, климаттың өзгеруі, урбандалу және аграрлық сектордағы трансформация

«адам–жануар–қоршаған орта» жүйесінде қоздырғыштардың айналымын күшейтуде. Аталған пән докторанттарда One Health тұжырымдамасы шеңберінде пәнаралық зерттеулер жүргізу, эпидемиологиялық қадағалау, молекулалық диагностика, тәуекелдерді бағалау және алдын алу стратегияларын әзірлеу бойынша құзыреттерді қалыптастырады. Бұл биологиялық қауіпсіздік пен денсаулық сақтау жүйесінің тұрақты дамуы үшін стратегиялық маңызға ие.

10.Оқыту нәтижелері (құзыреттіліктері)

Білімі (когнитивтік сала)	**Біліктілігі мен дағылары (психомоторлық сала)**	**Жеке тұлғалық және кәсіби құзыреттіліктері (қатынастар)**
Білу керек: -Адамдардың зоонозды жұқпаларының эпидемиологиясы және профилактикасы аясындағы нормативті, құқықтық және заңды құжаттар. - адамның зоонозды жұқпасы кезіндегі инфекциялық көмекті ұйымдастыру принциптері -Адамдардың зоонозды жұқпаларының этиологиясы, эпидемиологиясы, патогенезі, клиникасы, классификациясы -Адамдардың зоонозды жұқпалары кезіндегі асқасқынулары мен шұғыл жағдайларындағы клиникалық көріністері. -адамдардың зоонозды жұқпаларының заманауи арнайы және арнайы емес диагностикалық әдістері -Адамдардың зоонозды	Істей алу қажет: -Адамдардың зоонозды жұқпасы бар науқастарды ережелер бойынша тексеру. -Адамдардың зоонозды жұқпаларының ажыратпалы диагностикасының симптом мен синдромын бағалау -Науқасқа лабороториялық және инструменталды тексеруді жоспарлау, патологиялық материалды алу. Тексеріс нәтижелерін интерпретациялау. -Адамдардың зоонозды жұқпасы бар адамдарға жедел көмек көрсету және ем тағайындау. -Этиология, ауырлығына және қосымша патологиясына байланысты реабилитация жүргізу. -МКБ-10;12 бойынша диагнозды қою. **Игеруі тиіс:** -Адамдардың зоонозды жұқпаларының ерте және ажыратпалы диагностикасын алгоритмін жүргізу. -Серологиялық, молекулярлы-биологиялық, бактериологиялық, тексерістерді бағалау. -Адамдардың зоонозды жұқпалар емінде жедел көмекті көрсету. -Адамдардың зоонозды жұқпаларының санитарлы-эпидемияға қарсы, профилактикалық шараларды ұйымдастыру	-Жалпы мәдени (ЖМ): абстракты ойлану, анализдеу, синтездеу қабілеті. -Жалпы кәсіби құзіреттілік (ЖКҚ): Мамандандырылған тапсырмаларды адам ағзасында морфофукнционалды, физиологиялық жағдайы мен патологиялық процестерді бағалай алу қабілеті. -Кәсіби құдіреттілік (КҚ): ауру жағдайын тану не ауру бар не жоқ екенін анықтау мақсатында науқастан шағым, анамнезін жинай алу, жалпы тексеру, лабораториялы-инструменталды, патолого-анаториялық және т.б. тексеруге дайын болу. -Өзге нозологиялық формасы бар науқастарға кіріспе тактикасы анықтай алу қабілеті

жұқпаларының негізгі емдеу тактикасы (этиотропты, патогенді, симптоматикалық) -Адамдардың зоонозды жұқпаларының алдын алу принциптері және эпидемияға қарсы шаралар		

11. Әдебиеттер:

1. **Palmer S.R., Soulsby L., Torgerson P.R., Brown D.W.G. (eds).** *Oxford Textbook of Zoonoses: Biology, Clinical Practice and Public Health Control.* 2nd ed. Oxford University Press, 2011.
2. **Heymann D.L. (ed).** *Control of Communicable Diseases Manual (CCDM).* 21st ed. American Public Health Association, (страница издания).
3. **Farrar J., Hotez P., Junghanss T., Kang G., Lalloo D., White N. (eds).** *Manson's Tropical Diseases.* 24th ed. Elsevier, (страница издания).
4. **Mertz G.J.** Review of *Zoonoses: Infectious Diseases Transmissible from Animals to Humans* (4th ed.) — рецензия в *Clinical Infectious Diseases* (PMC).
5. **WHO.** *Rabies vaccines: WHO position paper – April 2018* (Weekly Epidemiological Record).
6. **WHO.** *Human leptospirosis: Guidance for diagnosis, surveillance and control.* 2003.
7. **CDC.** *Leptospirosis* (CDC Yellow Book; travel-associated infections). 2025.
8. **WHO.** *Brucellosis* (Fact sheet).
9. **CDC.** *About Brucellosis.* 2024.
10. Абуова Г.Н. Жұқпалы аурулардан дәрістер жинағы : оқу құралы -Шымкент, 2017.-300экз.
11. Абуова Г.Н. Жұқпалы аурулардың синдромдық дифференциялық диагнозы : оқулық - Шымкент , 2017.-500 экз.
12. Санитарные правила, санитарные правила и нормы МЗ РК.

1.Кафедра: жұқпалы аурулар
2.Білім беру деңгейі: докторантура
3.Мамандық: «Медицина», «Қоғамдық денаулық»
4.Курс: 2
5.Элективті пән атауы: Балалар инфекцияларының мәселелері
6.Кредит саны: 3
7.Мақсаты: Докоранттарда балалар жұқпалы ауруларының заманауи клиникалық-эпидемиологиялық, иммунопатогенетикалық және ұйымдастырушылық аспектілері бойынша терең жүйелі білім қалыптастыру, сондай-ақ өзгермелі инфекциялық орта мен демографиялық сын-қатерлер жағдайында ғылыми талдау жүргізу, қауіп-қатерді стратификациялау, емдеу тактикасын жетілдіру және профилактикалық стратегияларды әзірлеу қабілетін дамыту.
8.Міндеттері:
Докоранттарда білімді қалыптастыру:

- Урбанизация, көші-қон, вакцинация және антимикробтық төзімділік жағдайындағы балалар жұқпалы ауруларының эпидемиологиясының заманауи заңдылықтары.

- Жаңа туған нәрестелерде, ерте жастағы балаларда және жасөспірімдерде иммундық жауап пен патогенездің жас ерекшеліктері.
- Балалардағы ауыр және атипиялық инфекциялардың клиникалық фенотиптері, мультисистемалық зақымданулар және постинфекциялық асқынулар.
- Жас ерекшеліктеріне байланысты фармакокинетика мен фармакодинамиканы ескере отырып, дәлелді фармакотерапия қағидаттары.
- Иммунопрофилактика, поствакциналық иммунитетті мониторингілеу және вакцинаға төзімді ошақтарды басқарудың заманауи тәсілдері.

Докторанттарда іскерлікті қалыптастыру:

- Балалар популяцияларындағы инфекциялық сырқаттанушылыққа клиникалық-эпидемиологиялық талдау жүргізу.
- Жас және иммунологиялық ерекшеліктерді ескере отырып, дифференциалды диагностика жүргізу.
- Клиникалық хаттамалар мен ғылыми деректер негізінде жеке емдік және профилактикалық стратегияларды әзірлеу.
- Балалардағы инфекциялық аурулардың асқыну және ұзақ мерзімді салдар қаупін бағалау.

Аналитикалық жұмыс дағдыларын қалыптастыру:

- Балалар инфекциялары бойынша ғылыми жарияланымдар мен клиникалық ұсынымдарды сыни бағалау.
- Вакцинация бағдарламалары мен эпидемиологиялық қадағалау тиімділігін талдау.
- Балаларға инфекциялық көмек көрсету жүйесін жетілдіру бойынша ғылыми негізделген ұсыныстар әзірлеу.

9. Пәнді таңдау негіздері:

Балалар жұқпалы аурулары елеулі медициналық-әлеуметтік жүктемені сақтап отыр, иммундық жауаптың жас ерекшелігімен, ауыр асқынулар қаупімен және ұзақ мерзімді салдармен сипатталады. Қазіргі заманғы сын-қатерлер — ұжымдық иммунитеттің төмендеуі, антимикробтық төзімділік, көші-қон үдерістері және иммундық тапшылығы бар балалар санының өсуі — клиникалық және профилактикалық стратегияларды ғылыми тұрғыдан жетілдіруді талап етеді. Пәнді докторантура бағдарламасына енгізу балалар жұқпалы ауруларын басқару мен алдын алудың дәлелді модельдерін қалыптастыра алатын мамандарды даярлауға бағытталған.

10.Оқыту нәтижелері (құзыреттіліктері)

Білімі (когнитивтік сала)	**Біліктілігі мен дағылары (психомоторлық сала)**	**Жеке тұлғалық және кәсіби құзыреттіліктері (қатынастар)**
Білуі тиіс: -Балалар жұқпалы аурулары кезінде медициналық көмекті ұйымдастыру ерекшеліктерін; Балалардағы инфекциялық аурулардың дифференциалды диагностикасы, жіктелуі, емдеу тактикасы, оңалту және профилактика алгоритмдерін сыни талдау, бағалау және синтездеу үшін арнайы білімді қолдану; ДДҰ ұсынымдарына сәйкес шұғыл жағдайлардағы	***Істей білуі тиіс:*** - Балалар инфекциялық ауруларын диагностикалау және дифференциалды диагностикалау мәселелерін шешуде ғылыми ақпаратты талдау және дәлелді медицина қағидаттарын қолдану; -Емдеу әдістері мен тактикасын таңдауда инновациялық тәсілдерді бағалау;	***Жалпы мәдени (ЖМ):*** абстрактілі ойлау, талдау және синтездеу қабілеті – (ЖМ-1); **Жалпы кәсіби құзыреттіліктер (ЖКҚ):** кәсіби міндеттерді шешу үшін адам ағзасындағы морфофункционалдық, физиологиялық жағдайлар мен патологиялық үдерістерді бағалау қабілеті (ЖКҚ-9);

қарқынды терапия қағидаттарын; Балалар мекемелеріндегі карантиндік іс-шараларда қолданылатын зерттеу әдістері мен дағдыларын; Балалар инфекцияларының эпидемиологиясы мен профилактикасы саласындағы нормативтік-құқықтық құжаттарды; Балалар жұқпалы аурулары кезінде инфекциялық көмекті ұйымдастыру қағидаттарын; Балалар инфекцияларының этиологиясын, эпидемиологиясын, патогенезін, клиникалық көрінісін және жіктелуін; Балалар инфекцияларына тән асқынулар мен шұғыл жағдайлардың клиникасын; Балалар инфекцияларын спецификалық және спецификалық емес диагностикалаудың заманауи әдістерін; Балалар инфекцияларын емдеудің негізгі қағидаттарын (этиотропты, патогенетикалық, симптоматикалық терапия); Инфекциялық ошақтағы профилактикалық және санитариялық-эпидемияға қарсы іс-шаралар қағидаттарын.	-Белгіленген ережелерге сәйкес балалар инфекциясымен науқасты тексеру; -Балалар инфекцияларына тән симптомдар мен синдромдардың дифференциалды-диагностикалық маңыздылығын бағалау; -Қажетті зертханалық және аспаптық зерттеу жоспарын құру, науқастан патологиялық материал алу; ***Меңгеруі тиіс:*** -Балалар инфекцияларын ерте және дифференциалды диагностикалау алгоритмдерін жүргізу; -Серологиялық, молекулалық-биологиялық, бактериологиялық және иммунологиялық зерттеулер нәтижелерін бағалау; -Балалар инфекциялары кезінде шұғыл медициналық көмек көрсету және ем жүргізу; -Балалар инфекцияларына қатысты санитариялық-эпидемияға қарсы және профилактикалық іс-шараларды ұйымдастыру.	***Кәсіби құзыреттіліктер (КҚ):*** науқастың шағымдарын, анамнезін, тексеру нәтижелерін, зертханалық, аспаптық, патолого-анатомиялық және өзге зерттеулерді жинау және талдау арқылы аурудың бар-жоғын анықтау; әртүрлі нозологиялық түрлер бойынша науқасты жүргізу тактикасын анықтау қабілеті.

11. Әдебиеттер:

Негізгі:

1. *Feigin and Cherry's Textbook of Pediatric Infectious Diseases.* 8th ed. Philadelphia: Elsevier; 2024.
2. *World Health Organization. Immunization Agenda 2030: A Global Strategy to Leave No One Behind.* Geneva: WHO; 2023.
3. Учайкин В.Ф., Брико Н.И. (ред.) *Балалар жұқпалы аурулары.* – М.: ГЭОТАР-Медиа, 2021.
4. Тимченко В.Н. (ред.) *Балалардағы инфекциялық аурулар.* – СПб.: Спец Лит, 2018.
5. Баранов А.А. (ред.) *Педиатрия.* – М.: ГЭОТАР-Медиа, 2022.
6. Құттықожанова Ғ.Ғ. *Балалардың жұқпалы аурулары.* – Алматы, 2003.

7. ҚР Денсаулық сақтау министрлігінің балалар жұқпалы ауруларын диагностикалау және емдеу жөніндегі клиникалық хаттамалары.

Қосымша:

1. Straus S.E., Richardson W.S., Glasziou P., Haynes R.B. *Evidence-Based Medicine.* – M.: ГЭОТАР-Медиа, 2010.

1.Кафедра: жұқпалы аурулар
2.Білім беру деңгейі: докторантура
3.Мамандық: «Қоғамдық денаулық»
4.Курс: 2
5.Элективті пән атауы: Балалар инфекцияларының мәселелері
6.Кредит саны: 3
7.Мақсаты: Докторанттарда балалар жұқпалы ауруларының заманауи клиникалық-эпидемиологиялық, иммунопатогенетикалық және ұйымдастырушылық аспектілері бойынша терең жүйелі білім қалыптастыру, сондай-ақ өзгермелі инфекциялық орта мен демографиялық сын-қатерлер жағдайында ғылыми талдау жүргізу, қауіп-қатерді стратификациялау, емдеу тактикасын жетілдіру және профилактикалық стратегияларды әзірлеу қабілетін дамыту.
8.Міндеттері:
Докторанттарда білімді қалыптастыру:

- Урбанизация, көші-қон, вакцинация және антимикробтық төзімділік жағдайындағы балалар жұқпалы ауруларының эпидемиологиясының заманауи заңдылықтары.
- Жаңа туған нәрестелерде, ерте жастағы балаларда және жасөспірімдерде иммундық жауап пен патогенездің жас ерекшеліктері.
- Балалардағы ауыр және атипиялық инфекциялардың клиникалық фенотиптері, мультисистемалық зақымданулар және постинфекциялық асқынулар.
- Жас ерекшеліктеріне байланысты фармакокинетика мен фармакодинамиканы ескере отырып, дәлелді фармакотерапия қағидаттары.
- Иммунопрофилактика, поствакциналық иммунитетті мониторингілеу және вакцинаға төзімді ошақтарды басқарудың заманауи тәсілдері.

Докторанттарда іскерлікті қалыптастыру:

- Балалар популяцияларындағы инфекциялық сырқаттанушылыққа клиникалық-эпидемиологиялық талдау жүргізу.
- Жас және иммунологиялық ерекшеліктерді ескере отырып, дифференциалды диагностика жүргізу.
- Клиникалық хаттамалар мен ғылыми деректер негізінде жеке емдік және профилактикалық стратегияларды әзірлеу.
- Балалардағы инфекциялық аурулардың асқыну және ұзақ мерзімді салдар қаупін бағалау.

Аналитикалық жұмыс дағдыларын қалыптастыру:

- Балалар инфекциялары бойынша ғылыми жарияланымдар мен клиникалық ұсынымдарды сыни бағалау.
- Вакцинация бағдарламалары мен эпидемиологиялық қадағалау тиімділігін талдау.
- Балаларға инфекциялық көмек көрсету жүйесін жетілдіру бойынша ғылыми негізделген ұсыныстар әзірлеу.

9. Пәнді таңдау негіздері:
Балалар жұқпалы аурулары елеулі медициналық-әлеуметтік жүктемені сақтап отыр, иммундық жауаптың жас ерекшелігімен, ауыр асқынулар қаупімен және ұзақ мерзімді салдармен сипатталады. Қазіргі заманғы сын-қатерлер — ұжымдық иммунитеттің төмендеуі, антимикробтық төзімділік, көші-қон үдерістері және иммундық тапшылығы бар балалар санының өсуі — клиникалық және профилактикалық стратегияларды ғылыми тұрғыдан жетілдіруді талап етеді. Пәнді докторантура бағдарламасына енгізу балалар

жұқпалы ауруларын басқару мен алдын алудың дәлелді модельдерін қалыптастыра алатын мамандарды даярлауға бағытталған.

10.Оқыту нәтижелері (құзыреттіліктері)

Білімі (когнитивтік сала)	**Біліктілігі мен дағылары (психомоторлық сала)**	**Жеке тұлғалық және кәсіби құзыреттіліктері (қатынастар)**
Білуі тиіс: -Балалар жұқпалы аурулары кезінде медициналық көмекті ұйымдастыру ерекшеліктерін; Балалардағы инфекциялық аурулардың дифференциалды диагностикасы, жіктелуі, емдеу тактикасы, оңалту және профилактика алгоритмдерін сыни талдау, бағалау және синтездеу үшін арнайы білімді қолдану; ДДҰ ұсынымдарына сәйкес шұғыл жағдайлардағы қарқынды терапия қағидаттарын; Балалар мекемелеріндегі карантиндік іс-шараларда қолданылатын зерттеу әдістері мен дағдыларын; Балалар инфекцияларының эпидемиологиясы мен профилактикасы саласындағы нормативтік-құқықтық құжаттарды; Балалар жұқпалы аурулары кезінде инфекциялық көмекті ұйымдастыру қағидаттарын; Балалар инфекцияларының этиологиясын, эпидемиологиясын, патогенезін, клиникалық көрінісін және жіктелуін; Балалар инфекцияларына тән асқынулар мен шұғыл жағдайлардың клиникасын; Балалар инфекцияларын спецификалық және спецификалық емес диагностикалаудың заманауи әдістерін; Балалар инфекцияларын емдеудің негізгі қағидаттарын	***Істей білуі тиіс:*** - Балалар инфекциялық ауруларын диагностикалау және дифференциалды диагностикалау мәселелерін шешуде ғылыми ақпаратты талдау және дәлелді медицина қағидаттарын қолдану; -Емдеу әдістері мен тактикасын таңдауда инновациялық тәсілдерді бағалау; -Белгіленген ережелерге сәйкес балалар инфекциясымен науқасты тексеру; -Балалар инфекцияларына тән симптомдар мен синдромдардың дифференциалды-диагностикалық маңыздылығын бағалау; -Қажетті зертханалық және аспаптық зерттеу жоспарын құру, науқастан патологиялық материал алу; ***Меңгеруі тиіс:*** -Балалар инфекцияларын ерте және дифференциалды диагностикалау алгоритмдерін жүргізу; -Серологиялық, молекулалық-биологиялық, бактериологиялық және иммунологиялық зерттеулер нәтижелерін бағалау; -Балалар инфекциялары кезінде шұғыл	***Жалпы мәдени (ЖМ):*** абстрактілі ойлау, талдау және синтездеу қабілеті – (ЖМ-1); **Жалпы кәсіби құзыреттіліктер (ЖКҚ):** кәсіби міндеттерді шешу үшін адам ағзасындағы морфофункционалдық, физиологиялық жағдайлар мен патологиялық үдерістерді бағалау қабілеті (ЖКҚ-9); ***Кәсіби құзыреттіліктер (КҚ):*** науқастың шағымдарын, анамнезін, тексеру нәтижелерін, зертханалық, аспаптық, патолого-анатомиялық және өзге зерттеулерді жинау және талдау арқылы аурудың бар-жоғын анықтау; әртүрлі нозологиялық түрлер бойынша науқасты жүргізу тактикасын анықтау қабілеті.

(этиотропты, патогенетикалық, симптоматикалық терапия); Инфекциялық ошақтағы профилактикалық және санитариялық-эпидемияға қарсы іс-шаралар қағидаттарын.	медициналық көмек көрсету және ем жүргізу; -Балалар инфекцияларына қатысты санитариялық-эпидемияға қарсы және профилактикалық іс-шараларды ұйымдастыру.	

11. Әдебиеттер:

Негізгі:

8. *Feigin and Cherry's Textbook of Pediatric Infectious Diseases.* 8th ed. Philadelphia: Elsevier; 2024.
9. *World Health Organization. Immunization Agenda 2030: A Global Strategy to Leave No One Behind.* Geneva: WHO; 2023.
10. Учайкин В.Ф., Брико Н.И. (ред.) *Балалар жұқпалы аурулары.* – М.: ГЭОТАР-Медиа, 2021.
11. Тимченко В.Н. (ред.) *Балалардағы инфекциялық аурулар.* – СПб.: Спец Лит, 2018.
12. Баранов А.А. (ред.) *Педиатрия.* – М.: ГЭОТАР-Медиа, 2022.
13. Құттықожанова Ғ.Ғ. *Балалардың жұқпалы аурулары.* – Алматы, 2003.
14. ҚР Денсаулық сақтау министрлігінің балалар жұқпалы ауруларын диагностикалау және емдеу жөніндегі клиникалық хаттамалары.

Қосымша:

2. Straus S.E., Richardson W.S., Glasziou P., Haynes R.B. *Evidence-Based Medicine.* – М.: ГЭОТАР-Медиа, 2010.